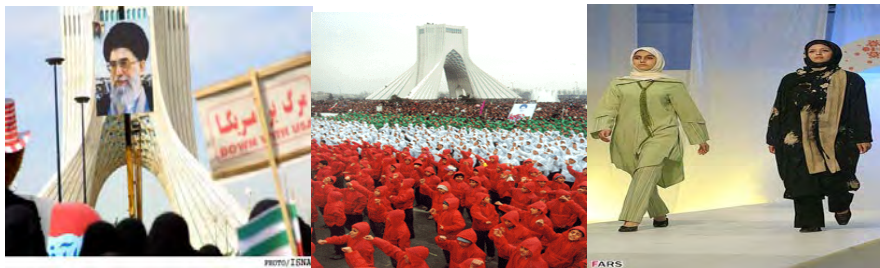

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

מאי 2011 – ארדיבהשת 1390
לשבוע שבין 28/4/11 – 5/5/11
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ✓ מאבקי הכוח הפנימיים בצמרת האיראנית: מתרחבת הקואליציה השמרנית נגד הנשיא אחמדינז'אד.
- ✓ "אינתיפאדת האחדות": התקשורת האיראנית ותמיכתה בהסכם הפיוס הפלסטיני.
- ✓ תגובות איראניות לחיסול בן-לאדן: בין סקפטיות להתרסה נגד האמריקאים.
- ✓ "טקס ריאקציוני שלא ניתן למצוא אפילו בסיפורי אלף לילה ולילה": התקשורת האיראנית והחתונה המלכותית בבריטניה.
- ✓ תמונות השבוע: תערוכה ראשונה של משחקי מחשב בטהראן.

עיקרי דברים:

- מאבקי הכוח הפנימיים בצמרת האיראנית: מתרחבת הקואליציה השמרנית נגד הנשיא אחמדינז'אד

על רקע חילוקי הדעות בין הנשיא אחמדינז'אד לבין המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, סביב פרשת פיטורי שר המודיעין, מתרחבת הביקורת כנגד הנשיא גם בקרב חוגים במחנה השמרני, שנחשבו בעבר לתומכיו המובהקים.

דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ח'אתמי, מתח השבוע ביקורת מרומזת על הנשיא ואמר, כי על הבכירים במדינה לדעת, שתמיכת הציבור בהם אינה מוחלטת ומותנית במידת הציות שלהם למנהיג העליון.

גם במשמרות המהפכה גוברת הביקורת כלפי הנשיא בגין קשריו עם יועצו מעורר המחלוקת, רחים משאא'י. ממלא-מקום נציג המנהיג במשמרות המהפכה, מג'תבא ד'ו אל-נור, מתח השבוע ביקורת על הקשר הנמשך בין הנשיא ליועצו וקרא לו לנתק עצמו מהשפעתו.

הביקורת הגוברת כנגד אחמדינז'אד ניכרת לאחרונה גם בקרב בלוגרים איראנים, המזוהים עם האגף הימני-רדיקלי במחנה השמרני, ובהם אף כאלה שנחשבים לתומכי הנשיא. כך, למשל, נטען בשבוע שעבר בבלוג "ח'ט-י אנקלאב" (קו המהפכה), כי הנשיא בגד בקולותיהם של אלה שהצביעו עבורו וכי בהשארתו של משאא'י הוא גורם לתסכול בקרב תומכיו.

הביקורת כנגד הנשיא הגיעה לשיאה באזהרות לנשיא, כי גורלו עלול להיות כגורלו של אבו אל-חסן בני צדר, נשיא איראן שהודח מתפקידו בשנת 1981. האתר "אלף" פרסם השבוע מאמר פרשנות שכותרתו: "כיצד הפך בני-צדר לבני-צדר?". מבלי לנקוב בשמו של אחמדינז'אד, אך תוך התייחסות ברורה לנשיא, נכתב במאמר, כי גם בני-צדר לא היה בראשית דרכו סמל לסטיה מעקרונות המהפכה, אך בשל גאוותו, עקשנותו, ביטחונו העצמי ויועציו הוא הפך במשך הזמן סמל לבגידה בעם, במהפכה ובמשטר. בשבוע שעבר הזהיר גם איש הדת השמרני, חג'ת אל-אסלאם ג'עפר שג'וני, חבר "אגודת אנשי הדת הלוחמים" השמרנית, כי אם לא יציית הנשיא להנחיות המנהיג בעניין פיטורי שר המודיעין, גורלו עלול להיות כגורלו של בני-צדר.

בראשית השבוע שב אחמדינז'אד לעבודה סדירה, לאחר שנעדר ממשדו ולא נטל חלק בשתי ישיבות ממשלה. הנשיא הצהיר על נאמנותו למנהיג העליון, הודה לו על תמיכתו בממשלה והגדיר את יחסיו עימו כיחסים בין אב לבנו.

• "אינתיפאדת האחדות": התקשורת האיראנית ותמיכתה בהסכם הפיוס

הפלסטיני

הסכם הפיוס בין החמאס לפתח, שהושג בשבוע שעבר בקהיר, זכה השבוע לתמיכה חד-משמעית מצד התקשורת האיראנית. אמצעי התקשורת טענו, כי ההסכם מהווה ביטוי נוסף להתפתחויות החיוביות, שהתרחשו במזרח התיכון בחודשים האחרונים, וצפוי לסייע לפלסטינים לממש את יעדיהם.

היומון כיהאן גרס, כי השגת אחדות לאומית פלסטינית עשויה לקחת זמן מה, אך משמעות הסכם הפיוס היא סיום המאבקים הפנים-פלסטינים, מה שיאפשר לפלסטינים לנצל את ההתפתחויות האזוריות לטובתם. היומון העריך, כי ההסכם גם

יאפשר לחמאס ולג'האד האסלאמי לחדש את פעילותם בגדה המערבית ובמזרח-ירושלים, וכי הדבר ישם קץ לרגיעה ממנה נהנתה ישראל בארבע השנים האחרונות. היומון סיאסת-י רוז כינה את ההסכם "אינתיפאדת האחדות" וטען, כי הוא אינו מבטא רק אחדות בין שתי הקבוצות הפלסטיניות, כי אם אחדות גם בין עזה לגדה המערבית וירושלים, שיכולה להוות תחילתה של אינתיפאדה חדשה בתמיכת העם הפלסטיני כולו.

בהתייחסותם לאבו-מאזן אימצו אמצעי התקשורת האיראנים גישה ביקורתית. היומון רסאלת טען, כי על אבו-מאזן ללמוד את הלקח מההתפתחויות באזור ולשנות את מדיניותו, ששירתה עד כה את האינטרסים של ישראל וארצות-הברית. היומון כיהאן טען, כי הפלסטינים אינם בוטחים באבו-מאזן וביחזמותו, אך סבורים, כי יש ביכולתו להוביל את תהליך הפיוס בשלב המעבר עד לכינונו של ממשל בהנהגת החמאס.

• **תגובות איראניות לחיסול בן-לאדן: בין סקפטיות להתרסה נגד האמריקאים**

חיסולו של אסאמה בן-לאדן עורר, כצפוי, עניין רב גם באיראן. בשעות הראשונות שלאחר פרסום הדיווחים על מותו של מנהיג אלקאעדה הטילו רוב אמצעי התקשורת האיראנים ספק בנוגע למהימנות הדיווחים ותהו, מדוע לא סיפקו האמריקאים הוכחות חד-משמעיות למותו של בן-לאדן.

לצד תהיות ביחס לאמינות ההודעה האמריקאית בנוגע לחיסול בן-לאדן ניצלו האיראנים את האירוע על מנת לשוב ולמתוח ביקורת על מדיניות החוץ האמריקאית ולטעון, כי בן-לאדן שימש רק תירוץ בידי ארצות-הברית למימוש שאיפות ההתפשטות שלה באזור ולקידום האינטרסים הפוליטיים של הממשל האמריקאי.

דובר משרד החוץ, ראמין מהמאן-פרסת, הגיב על חיסול בן-לאדן באומרו, כי בעקבות החיסול אין עוד תירוץ למעורבות הצבאית הזרה באיזור באמתלה של מאבק בטרור. סוכנות הידיעות פארס גרסה במאמר פרשנות, כי ארצות-הברית תיאלץ כעת למצוא לעצמה אויב חדש על מנת לשלוט באיזור והעריכה, כי היא תבחר לשם כך באיראן.

היומון כיהאן טען, כי חיסול "סוכן ה-C.I.A" על-ידי ארצות-הברית לא ישם קץ למעשי ההרג שמבצעים האמריקאים במזרח התיכון והיומון דניא-י אקתצאד העריך, כי למותו של בן-לאדן עשויות להיות השפעות שליליות על יחסיה של ארצות-הברית עם פקיסטאן, ערב הסעודית ובעלות בריתה באירופה ולהקשות עליה להמשיך ולגייס תמיכה עולמית במאבק נגד הטרור.

• **"טקס ריאקציוני שלא ניתן למצוא אפילו בסיפורי אלף לילה ולילה": התקשורת האיראנית והחתונה המלכותית בבריטניה**

חתונת הנסיך וויליאם וקייט מידלטון, שנערכה בסוף השבוע שעבר בלונדון, נוצלה על-ידי התקשורת האיראנית כדי לשוב ולתקוף את יריבתה ההיסטורית של איראן. אמצעי התקשורת התמקדו בהוצאותיה הכבדות של החתונה ואף טענו, כי הטקסים נועדו להסיט את דעת הקהל הבריטית מהמשבר הכלכלי החריף הפוקד את הממלכה. יו"ר רשות השידור האיראנית כינה את החתונה: "טקס ריאקציוני שלא ניתן למצוא אפילו בסיפורי אלף לילה ולילה".

התקשורת האיראנית הבליטה את התנגדותם של גורמים אנטי-מלוכניים בבריטניה לחתונה ולבזבוז כספי הציבור וטענה, כי שלטונות בריטניה נאלצו לעצור כמה אזרחים מחשש להפרות סדר במהלך טקסי החתונה. כמו כן נמתחה ביקורת על הזמנתם של נציגי ערב הסעודית ובחרין לטקס החתונה על אף מעורבותן בדיכוי המהומות בבחריין. גולשים איראנים ברשת ביטאו, לעומת זאת, גישה שונה כלפי החתונה. תמונות מהחתונה, שהתפרסמו בכמה אתרים איראנים, זכו לתגובות רבות במיוחד. גולשים רבים הביעו הסתייגות מהסיקור הביקורתי של החתונה בתקשורת האיראנית. כך, למשל, טען אחד הגולשים, כי ההוצאות על טקסי האבלות השיעים הנהוגים מדי שנה באיראן עולות בהרבה על הוצאות החתונה המלכותית, ואילו גולש אחר ציין, כי אזרחי בריטניה נהנים לפחות מביטוח סוציאלי ראוי ומרמת חיים בסיסית.

מאבקי הכוח הפנימיים בצמרת האיראנית: מתרחבת הקואליציה השמרנית נגד הנשיא אחמדינז'אד

על רקע חילוקי הדעות בין הנשיא אחמדינז'אד לבין המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, סביב פרשת פיטורי שר המודיעין, מתרחבת הביקורת כנגד הנשיא גם בקרב חוגים במחנה השמרני, שנחשבו בעבר לתומכיו המובהקים. הביקורת גברה עד כדי אזהרה לנשיא, כי גורלו עלול להיות כגורלו של אבו אל-חסן בני-צדר (Abolhassan Bani-Sadr), נשיא איראן שהודח מתפקידו בשנת 1981.

דרשן תפילות יום השישי בטהראן, איתאללה אחמד ח'אתמי (Ayatollah Ahmad Khatami), מתח בדרשתו האחרונה ביקורת מרומזת על הנשיא אחמדינז'אד ואמר, כי שלוש רשויות המדינה נהנות מלגיטימציה כל עוד הן פועלות בהתאם לעקרונות "שלטון חכם ההלכה". לדבריו, על הבכירים במדינה להיות מודעים לכך, שתמיכת הציבור בהם אינה מוחלטת ומותנית במידת הציות שלהם למנהיג העליון. הציבור תומך באלה שפעולתם והצהרותיהם קרובות יותר לאלה של המנהיג. אף רשות אינה יכולה לפעול ללא סמכות מצד המנהיג והציות ל"שלטון חכם ההלכה" היא בבחינת חובה הלכתית וחוקית עבור בכירי המדינה, אמר ח'אתמי. עוד ציין איש הדת הבכיר, כי על הבכירים באיראן להימנע מלפעול באופן שישמש את אויבי המדינה כדי לטעון, שבאיראן קיים שלטון כפול (סוכנויות הידיעות, 29 אפריל).

גם במשמרות המהפכה גוברת הביקורת כלפי הנשיא בגין המשך קשריו עם יועצו מעורר המחלוקת, רחים משא'י. ממלא-מקום נציג המנהיג במשמרות המהפכה, מג'תבא ד'ו אל-נור (Mojtaba Zolnour), הצהיר השבוע, כי משא'י מתפקד כנשיא בפועל וכי פרשת פיטורי שר המודיעין משקפת את מידת התערבותו בניהול משרדי הממשלה.

בנאום בעיר משהד מתח ד'ו אל-נור ביקורת על הקשר הנמשך בין הנשיא ליועצו. הוא ציין, כי דרכו של הנשיא עולה אומנם בקנה אחד עם ערכי המשטר, אך הוסיף, כי עליו לנתק עצמו מהשפעתם של גורמים כדוגמת משא'י, הסוטים מערכי המהפכה ומתפישת "שלטון חכם ההלכה". הוא הוסיף, כי יש בידי הנשיא סמכות לפטר שרים בממשלתו, אך במקרה של פיטורי שר המודיעין ניכר, כי אלה נבעו מהשפעתו של משא'י ומשיקולים פוליטיים (איסנ"א, 29 אפריל).

הביקורת הגוברת כנגד אחמדינז'אד ניכרת לאחרונה גם בקרב בלוגרים איראנים, המזוהים עם האגף הימני-רדיקלי במחנה השמרני, ובהם אף כאלה שנחשבים לתומכי הנשיא. כך, למשל, נטען בשבוע שעבר בבלוג ח'ט-י אנקלאב (Khat-e Enghelab, קו המהפכה), כי הנשיא בגד בקולותיהם של תומכיו. אנשי חזבאללה אינם נופלים קורבן לתרמית של משא'י ושל "הזרם הסוטה" בממשלה, נכתב בבלוג. "מדוע בוגד אחמדינז'אד בקולותינו?", תהה הבלוגר. אילו היה אחמדינז'אד פועל בהתאם להנחיית המנהיג ומפטר את משא'י, לא היה המצב כפי שהוא כיום. בהשארתו של משא'י גרם הנשיא לתסכול ולחילוקי דעות בקרב תומכיו והוא הקריב את האינטרס למען עקשנותו (<http://adihamed.blogfa.com/post-350.aspx>, 28 אפריל).

האתר עצר-י איראן, המזוהה עם הזרם השמרני הפרגמאטי, התייחס השבוע לאובדן תמיכה בנשיא בקרב חוגים במחנה השמרני, שתמכו בו בעבר. במאמר פרשנות, שפרסם האתר, נטען, כי במערכת הבחירות של שנת 2005 זכה אחמדינז'אד לתמיכה מצד גורמים דתיים-שמרניים ("כוחות חזבאללה" באיראן), שסברו, כי נאמנותו למנהיג העליון גדולה מזו של יתר המועמדים. חוגים אלה, לצד רבים בקרב אנשי הדת, סברו, כי מעמדו של המנהיג העליון נשחק בתקופת הממשל הרפורמיסטי בראשות הנשיא לשעבר, מחמד ח'אתמי, וכי בחירתו של אחמדינז'אד תאפשר למנהיג לחזק את מעמדו ולנהל טוב יותר את ענייני המדינה והמשטר. תמיכת גורמים אלה בקרב המחנה השמרני בנשיא אחמדינז'אד נמשכה עד כה לאור התמיכה, שהעניק המנהיג

העליון לאחמדינז'אד במהלך שש השנים האחרונות. גם מבקריו השמרנים של הנשיא המשיכו להגן עליו בשל הגיבוי לו זכה מצד ח'אמנהאי.

האירועים האחרונים הביאו, עם זאת, לכך, שרבים מתומכיו לשעבר של אחמדינז'אד הפסיקו לתמוך בו. הקבוצות הפוליטיות והדתיות, שתמכו בנשיא בשל תמיכת המנהיג, הגיעו כעת למסקנה, שאחמדינז'אד השתנה וכי הוא אינו מחויב עוד למנהיג כפי שהיה בעבר. לפיכך, גם מחויבותם שלהם לנשיא אינה קיימת עוד (עצר-י איראן, 30 אפריל).

הביקורת כנגד הנשיא הגיעה לשיאה באזהרה לנשיא, כי גורלו עלול להיות כגורלו של אבו אל-חסן בני צדר. האתר "אלף", המזוהה עם אחמד תוכלי (Ahmad Tavakoli), יו"ר המרכז למחקרים של המג'לס, פרסם השבוע מאמר פרשנות שכותרתו: "כיצד הפך בני-צדר לבני-צדר?". מבלי לנקוב בשמו של אחמדינז'אד, אך תוך התייחסות ברורה לנשיא, נכתב במאמר, כי גם בני-צדר לא היה בראשית דרכו סמל לסטיה מעקרונות המהפכה. במשך הזמן הוא עבר, עם זאת, תהליך שהפך אותו מנשיא נבחר לסמל לבגידה בעם, במהפכה ובמשטר.

בני-צדר לא הבין, שאזרחי איראן יתמכו בו רק בתנאי שהוא יפעל בהתאם לרצונו של מנהיג המהפכה, איתאללה ח'מיני. הוא הקיף עצמו ביועצים מזיקים, שיצרו אצלו את האשליה כי הוא נתמך על-ידי הציבור וכי הוא יוכל להתייצב בפני המג'לס, החוק, הרשות השופטת ומשמרות המהפכה. הוא היה סבור, שתמיכת המנהיג בו מבטאת תמיכה אישית. הוא לא היה מוכן לקבל ביקורת, כיוון שסבר, שאין איש טוב ממנו ומוכשר ממנו. בשלב מסוים הוא אף לא היה מוכן להקשיב לדברי המנהיג וחשב, שהוא יכול לממש את רצונותיו בכל מחיר, גם אם אלה אינם עולים בקנה אחד עם האינטרסים של המשטר והמהפכה. הוא השפיל את אנשי הדת והתעלם מביקורתם והתוצאה הייתה שהגאווה, העקשנות, הביטחון העצמי המופרז ויועציו הכנועים הפכו אותו למה שהוא הפך להיות (אלף, 30 אפריל).

בשבוע שעבר הזהיר גם איש הדת השמרני, חג'ת אל-אסלאם ג'עפר שג'וני (Hojjat-ol-Islam Ja'far Shojouni), חבר "אגודת אנשי הדת הלוחמים" השמרנית, כי גורלו של אחמדינז'אד עלול להיות כגורלו של בני צדר. בראיון לאתר הרפורמיסטי "רוז אונליין" טען שג'וני, כי הוא מוקיר כבוד רב לנשיא, אך אינו אוהב את עקשנותו בעניין משא'י, וכי אם לא יציית להנחיות המנהיג בעניין פיטורי שר המודיעין, גורלו עלול להיות כגורלו של הנשיא המודח (רוז אונליין, 25 אפריל). לאחר פרסום הראיון, הכחיש שג'וני, כי העניק ראיון זה לאתר הרפורמיסטי.

היומון השמרני קדס רמז אף הוא לגורלו הצפוי של הנשיא אחמדינז'אד אם לא יציית למנהיג העליון. במאמר מערכת, שהתפרסם בראשית השבוע, נכתב, כי ההיסטוריה של המהפכה האסלאמית מלמדת, כי אלה שטענו שהם זוכים לתמיכת מיליוני אזרחים והרחיקו עצמם מהמנהיג העליון, איבדו בסופו של דבר את תמיכת דעת הקהל והושלכו להיסטוריה על-ידי אלה שהצביעו עבורם וראו ב"שלטון חכם ההלכה" חובה דתית ופוליטית (קדס, 30 אפריל).

בראשית השבוע שב אחמדינז'אד לעבודה סדירה, לאחר שנעדר ממשרדו ולא נטל חלק בשתי ישיבות ממשלה. סוכנות הידיעות "פארס" דיווחה, כי בפגישה שקיים אחמדינז'אד עם יו"ר רשות השידור האיראנית, עזתאללה זרע'אמי (Ezatollah Zarghami), הגדיר הנשיא את יחסיו עם המנהיג העליון כיחסים בין אב לבנו. הוא ציין, כי בכונתו להשתתף בישיבת הממשלה השבועית על מנת לנטרל את מזימותיהם של אויבי איראן ולהוכיח, שהם אינם מסוגלים להבין את עומק הקשר בינו לבין המנהיג העליון. בישיבת הממשלה, שהתקיימה ביום ראשון, הצהיר הנשיא על נאמנותו למנהיג ולעקרון "שלטון חכם ההלכה" והודה למנהיג על תמיכתו בממשלה (פארס, 1 מאי).

בעקבות שובו של הנשיא לעבודתו טען עורך כיהאן, חסין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), כי הנשיא שב והוכיח את נאמנותו למנהיג העליון ואת תמיכתו בו. שריעתמדרי מתח, עם זאת, ביקורת על היעדרותו ההפגנתית הממושכת ותהה, מדוע הוא נהג באופן שסייע לאויביה הפנימיים והחיצוניים של איראן במזימותיהם. היעדרותו של הנשיא התקבלה, לדברי עורך "כיהאן", בברכה על-ידי אויבי איראן, שהפכו לפתע לתומכיו של אחמדינז'אד, שיבחו אותו וטענו, כי הוא מתעלם מהנחיותיו של המנהיג העליון (כיהאן, 2 מאי).

"אינתיפאדת האחדות": התקשורת האיראנית ותמיכתה בהסכם הפיוס הפלסטיני

הסכם הפיוס בין החמאס לפתח, שהושג בשבוע שעבר בקהיר, זכה השבוע לתמיכה נלהבת מצד איראן. שר החוץ האיראני, עלי-אכבר צאלחי (Ali-Akbar Salehi), בירך בסוף השבוע שעבר על ההסכם ואמר, כי הוא מבטא את אחד מהישגי המהפכה במצרים. צאלחי הגדיר את ההסכם כצעד חשוב למימוש יעדיו של העם הפלסטיני וציין, כי האחדות בקרב הקבוצות הפלסטיניות וההתנגדות לכיבוש הישראלי הן שני הגורמים החשובים ביותר להשבת זכויותיהם של הפלסטינים. שר החוץ הביע תקווה, כי ההסכם יסייע לפלסטינים להשיג ניצחונות גדולים במאבקם נגד הכיבוש וכי כתוצאה מן ההסכם ייפתח מעבר רפיח (מהר, 29 אפריל).

גם התקשורת האיראנית הביעה תמיכה חד-משמעית בהסכם הפיוס הפלסטיני וטענה, כי הוא מהווה ביטוי נוסף להתפתחויות החיוביות במזרח התיכון בחודשים האחרונים. היומון השמרני רסאלת (Resalat) טען, כי על החמאס ופתח לנצל את ההתפתחויות האזוריות במזרח התיכון ואת התערערות מעמדו של המערב באזור על מנת למקד את מאמצייהם במימוש היעדים הפלסטינים, בשחרור ירושלים ובהשבת הפליטים הפלסטינים. שתי הקבוצות הפלסטיניות צריכות לראות ביעדים הפלסטינים מכנה משותף לפעולה. עוד גרס היומון, כי תגובתה הזועמת של ישראל להסכם מוכיחה את הצורך באחדות פלסטינית כלפי ארצות-הברית וישראל. על אבו-מאזן ללמוד את הלקח מההתפתחויות באזור, לשנות את מדיניותו, ששירתה עד כה את האינטרסים של וושינגטון ותל-אביב, ולא ליפול עוד קורבן להבטחות השווא של המערב וישראל (רסאלת, 30 אפריל).

היומון כיהאן טען, כי הסכם הפיוס מוכיח, שהפלסטינים מבינים היטב את התנאים הרגישים השוררים באזור וכי תגובתה החריפה של ישראל להסכם מצביעה על חשיבותו. השגת אחדות לאומית פלסטינית עשויה לקחת זמן מה, אך משמעות ההסכם היא סיום המאבקים הפנים-פלסטינים, שיאפשר לפלסטינים לנצל את ההתפתחויות באזור לטובתם.

במאמר מערכת, שפרסם היומון, נטען, כי מאחר שהסכם קהיר מכיר בזכות "ההתנגדות" לנשק, הרי שהוא צפוי לאפשר לקבוצות הג'האדיות לחדש את פעילותן בגדה המערבית ובירושלים. תהליך שובם של החמאס והג'האד האסלאמי לגדה, גם אם יהיה מורכב וילוה בהתניות מצד הרשות הפלסטינית, יאפשר לכוחות החמאס והג'האד לחדש בשבועות הקרובים את פעילותם בגדה באופן גלוי. הדבר ישים קץ לרגיעה בת ארבע שנים ממנה נהנו "הציונים" וישנה משמעותית את מצבה הביטחוני של ישראל בגדה ובמזרח ירושלים.

עוד נכתב במאמר, כי סקרי דעת קהל שנערכו לאחרונה בישראל מצביעים על תמיכה של למעלה מ-70 אחוזים מאזרחי ישראל להקמת מדינה פלסטינית עצמאית. סקרים אלה מצביעים, לטענת "כיהאן", על חולשת הציונים. בהתייחסו לאבו-מאזן ולמנהיגותו טען היומון, כי הפלסטינים אינם בוטחים באבו-מאזן וביוזמותיו, אך סבורים, שיש ביכולתו להוביל את תהליך הפיוס. הדבר דומה למצב במצרים, שגם בה אין האזרחים סומכים על מחמד-חסיין טנטאוי, ראש המועצה הצבאית העליונה, אך חשים, שהוא יכול להוביל את מצרים בתהליך הפיכתה ממדינה הנשלטת על-ידי ממשלה בלתי-עממית וחילונית למדינה הנשלטת על-ידי ממשל עצמאי, עממי ודתי (כיהאן, 30 אפריל).

היומון סיאסת-י רוז (Siyasat-e Rouz) העריך, אף הוא, כי הסכם הפיוס יסייע לפלסטינים לממש את יעדיהם. במאמר מערכת, שכותרתו: "אינתיפאדת האחדות", נכתב, כי יש לראות בהסכם הפיוס ביטוי לאינתיפאדה חדשה של הפלסטינים וצעד חשוב המכשיר את הקרקע למימוש יעדיהם. הציונים ניסו תמיד לנצל את חילוקי הדעות בקרב הפלסטינים על מנת לממש את יעדיהם והאחדות בין פתח לחמאס יכולה להוות צעד לקראת מאבק מאוחד נגד "הכובשים הציונים". מאז האינתיפאדה השנייה היו הפלסטינים מעוניינים לחדש את האינתיפאדה, אך בשל חילוקי הדעות הפנימיים, הם לא יכלו לממש את שאיפתם.

הסכם הפיוס מבטא לא רק אחדות בין שתי קבוצות, כי אם אחדות בין עזה לגדה המערבית ולירושלים, שיכולה להוות תחילתה של אינתיפאדה חדשה בתמיכת העם הפלסטיני כולו. על אף ניסיונותיהם הצפויים של אויבי הפלסטינים לסכל אחדות זו, עשוי ההסכם לקדם את העם הפלסטיני לקראת סיום הכיבוש ומימוש זכויותיו (סיאסת-י רוז, 30 אפריל).

תגובות איראניות לחיסול בן-לאדן: בין סקפטיות להתרסה נגד האמריקאים

חיסולו של אסאמה בן-לאדן עורר, כצפוי, עניין רב גם באיראן. בשעות הראשונות שלאחר פרסום הדיווחים על מותו של מנהיג אלקאעדה הגיבו רוב אמצעי התקשורת האיראנים

בספקנות בנוגע למהימנות הדיווחים ותהו, מדוע לא סיפקו האמריקאים הוכחות חד-משמעיות למותו של בן-לאדן.

גם יו"ר ועדת המג'לס למדיניות חוץ ולביטחון לאומי, עלאא' אל-דין ברוג'רדי (Alaaeddin Boroujerdi), הטיל ספק ביחס לאמינות ההודעה האמריקאית וטען, כי אין זו הפעם הראשונה בה טוענים האמריקאים, שהצליחו לחסל את בן-לאדן. בשיחה עם עיתונאים אמר ברוג'רדי, כי גם אם נכונה הידיעה, הרי שאין מדובר בהישג משמעותי עבור ארצות-הברית, כיוון שכוחותיה נמצאים כבר 10 שנים באפגניסטן בניסיון ללכוד את מנהיג אל-קאעדה (פארס, 2 מאי).

לצד תהיות ביחס לאמינות ההודעה האמריקאית בנוגע לחיסול בן-לאדן נוצל האירוע כדי לשוב ולמתוח ביקורת על מדיניות החוץ של ארצות-הברית ולטעון, כי בן-לאדן שימש רק תירוץ בידיה לממש את שאיפות ההתפשטות שלה באיזור ואת האינטרסים הפוליטיים של הממשל האמריקאי.

דובר משרד החוץ, ראמין מהמאן-פרסת (Ramin Mehmanparast), הגיב על חיסול בן-לאדן באומרו, כי בעקבות החיסול אין עוד תירוץ למעורבות הצבאית הזרה באיזור באמתלה של מאבק בטרוור. הוא הביע תקווה, כי חיסול בן-לאדן ישים קץ למלחמה ולהרג אזרחים באיזור ויאפשר כינון שלום ויציבות. מהמאן-פרסת הוסיף, כי הריגתו של מנהיג אל-קאעדה הוכיח, כי לא היה כל צורך במערכה צבאית גדולה כל-כך על מנת לחסל אדם אחד (פארס, 2 מאי).

- **אני, שהייתי התירוץ הראשון שלכם למאבק בטרוור, שאני אקום ואלך?**
- **אסאמה, יקירי, את התפקיד הזה, שאנחנו בעצמנו נתנו לך, עכשיו אנחנו לוקחים ממך.**
(מתוך: פרדא ניו, 3 מאי)

במאמר פרשנות, שפרסמה סוכנות הידיעות פארס בעקבות חיסול בן-לאדן, נכתב, כי ארצות-הברית תצטרך עתה למצוא לעצמה אויב חדש ודרך חדשה על מנת לשלוט באזור, במיוחד לנוכח ההתפתחויות האחרונות שהתרחשו בו. סין יכולה הייתה לשמש תחליף לאלקאעדה ולאסלאם הרדיקלי, אך מאחר שהיא מהווה שותפה כלכלית גדולה של ארצות-הברית, איראן היא אפשרות סבירה יותר. בהיותה מדינה שיעית יכולה איראן גם להיחשב יריבה אסטרטגית של מצרים וערב הסעודית ואויב דתי של יתר המדינות המוסלמיות. ארצות-הברית תוכל, לפיכך, להסתייע במדינות אלה כדי להיאבק במשותף נגד איראן ולפגוע באחדות המוסלמית המאיימת

על מעמדו של המערב. לטענת פארס, אין לנשיא אובמה זמן רב מדי לקבל החלטה בנושא, כיוון שהכוחות העממיים במזרח התיכון מתחזקים והבחירות בארצות-הברית מתקרבות. חיסול בן-לאדן עשוי לסייע לאובמה במרוץ הפוליטי שלו, נכתב במאמר, אך מצבו הכלכלי הקשה אינו עומד לזכותו וארצות-הברית תהיה חייבת, איפוא, לבחור לעצמה אויב חדש בהקדם (פארס, 2 מאי).

היומון השמרני כיהאן הגדיר את חיסול בן-לאדן כהריגת סוכן ה-C.I.A על-ידי ארצות-הברית וטען, כי הצהרתו של הנשיא אובמה לפיה המאבק נגד אלקאעדה והטרור יימשך גם לאחר מות בן-לאדן מעידה על כך, שחיסולו אינו צפוי לשים קץ למעשי הטבח שמבצעים הכוחות האמריקאים במזרח התיכון (כיהאן, 3 מאי).

היומון הכלכלי דניא-י אקתצאד (Donya-ye Eqtesad, עולם הכלכלה) הגיב אף הוא לחיסול בן-לאדן והדגיש, כי מותו של בן-לאדן אינו מבשר את סופו של ארגון אלקאעדה. בן-לאדן מת אך "תופעת בן-לאדן" עודנה קיימת. היומון העריך, כי למותו של בן-לאדן עשויות להיות השפעות שליליות על יחסי החוץ של ארצות-הברית. יחסי ארצות-הברית עם פקיסטאן עלולים להיפגע, כיוון שהיעד המשותף לשתי המדינות: חיסול בן-לאדן, אינו קיים עוד. גם יחסי ארצות-הברית עם ערב הסעודית עשויים להיות מושפעים לרעה. האמריקאים, שחששו בשנים האחרונות מפעילות תומכי בן-לאדן בממלכה, גילו סבלנות כלפי שליטיה. כעת עשויה גישתם כלפי ערב הסעודית להשתנות.

מותו של בן-לאדן עשוי להשפיע, לטענת היומון, גם על יחסי ארצות-הברית עם בעלות בריתה באירופה. מדיניות החוץ האמריקאית התמקדה בעשור האחרון בניסיון לגבש אחדות עולמית נגד הטרור. כעת יצטרכו האמריקאים לבחור באחת משתי האפשרויות: לטעון בפני בעלי בריתם, שסכנת אלקאעדה נותרה כשהייתה, ולהודות בכך, שחיסול בן-לאדן לא היה בעל ערך רב כל כך, או להודות, שהאיום האסלאמי פחת, מה שיקשה עליהם לגייס את העולם נגד הטרור. מותו של בן-לאדן הוא איפוא אירוע משמעותי, סיכם דניא-י אקתצאד, אך לא ניתן לומר שהוא פתר את בעיותיהם הביטחוניות של האמריקאים וצילו של בן-לאדן ימשיך לרחף מעל ראשם (דניא-י אקתצאד, 3 מאי).

"טקס ריאקציוני שלא ניתן למצוא אפילו בסיפורי אלף לילה ולילה": התקשורת האיראנית והחתונה המלכותית בבריטניה

חתונת הנסיך וויליאם וקייט מידלטון, שנערכה בסוף השבוע שעבר בלונדון, נוצלה על-ידי התקשורת האיראנית כדי לשוב ולתקוף את יריבתה ההיסטורית של איראן ולהאשים את בית המלוכה הבריטי בשחיתות ובבזבז כספי הציבור.

בשעה שאזרחי בריטניה מאבדים את מקומות עבודתם וסובלים ממיתון כלכלי חריף, בזבוז בני הזוג המלכותי למעלה מ-48 מיליון דולרים מכספי המיסים של אזרחי בריטניה על טקסי החתונה, טענה סוכנות הידיעות השמרנית "פארס". סוכנות הידיעות דיווחה על מורת רוח בקרב

רבים מאזרחי בריטניה לנוכח עלותם הגבוהה של טקסי החתונה המלכותית. "פארס" אף טענה, כי טקסי החתונה נועדו להסיט את דעת הקהל הבריטי מהמשבר הכלכלי החריף הפוקד את הממלכה. הסוכנות דיווחה על סקרי דעת קהל, שנערכו בבריטניה לאחרונה ומצביעים, לכאורה, על כך שקרוב ל-80 אחוזים מאזרחי בריטניה אינם מייחסים חשיבות כלשהי לחתונה וכי לפחות שליש מאזרחי בריטניה מתנגדים לאופן סיקור החתונה בתקשורת הבריטית (פארס, 27, 29 אפריל).

עלות החתונה עמדה במוקד סיקור החתונה גם על-ידי אתר האינטרנט של תחנת הטלוויזיה האיראנית בשפה האנגלית, Press TV, והאתר האולטרה-שמרני רג'א ניוז. האתר Press TV טען, כי רבים בבריטניה סבורים, שאין זה הוגן להטיל את ההוצאות הכספיות האדירות של החתונה על משלם המיסים הבריטי. האתר הבליט קולות בבריטניה המותחים ביקורת על החתונה בטענה, כי מדובר בזבז כספי הציבור וכי ההכנסות הצפויות בעקבות החתונה, למשל באמצעות תיירות ומכירת מזכרות, לא יכסו את הוצאות החתונה (Press TV, 29 אפריל).

בנוסף לביקורת על בזבז כספי הציבור דנה התקשורת האיראנית בהרחבה גם בצעדים הביטחוניים בהם נקטו, לכאורה, שלטונות בריטניה כדי למנוע מגורמים אנטי-מלוכניים להפגין נגד החתונה. סוכנות "פארס" דיווחה על גל מעצרים, שביצעה משטרת בריטניה לקראת החתונה, במהלכו נעצרו כמה אזרחים, שהתכוונו להפגין נגדה. על-פי דיווח זה הזהירו שלטונות בריטניה עשרות אזרחים, שנטלו חלק בהפגנות האיגודים המקצועיים בחודש שעבר, לבל יתקרבו למרכז לונדון במהלך טקסי החתונה (פארס, 29 אפריל).

עוד נטען על-ידי סוכנות הידיעות, כי החתונה מבטאת את עוצמתו הפוליטית של בית המלוכה הבריטי. על אף הטענות, שסמכותה של המלכה בבריטניה היא סמלית, נטען בפארס, הרי שבפועל ממלאת המלכה תפקיד מרכזי בתהליך קבלת ההחלטות במדינה. מעורבות זו ניכרת, בין היתר, בסמכויותיה בנוגע למינוי ראש הממשלה, פיזור הפרלמנט והכרזה על שלום ומלחמה (פארס, 27 אפריל).

סוגיית המזמנים לחתונה זכתה אף היא לביקורת התקשורת האיראנית, במיוחד לנוכח הדיווח על ביטול השתתפותו של שגריר סוריה בלונדון בטקס החתונה במחאה על דיכוי המהומות בסוריה. אמצעי התקשורת האיראנים תהו, כיצד השתתפות השגריר הסורי בוטלה בשעה שנציגי ערב הסעודית ובחרין הזמנו לטקס על אף מעורבותן של שתי המדינות בדיכוי הברוטאלי של המהומות בבחרין.

העניין התקשורתי, שעוררה החתונה המלכותית גם באיראן, עורר כשלעצמו ביקורת מצד חוגים שמרנים. האתר תאבנאכ טען, כי ההתייחסות לחתונה אפילו מצד רשות השידור האיראנית מעידה על כך, שבריטניה עודנה שולטת בדעת הקהל העולמית. בעוד שאמצעי התקשורת האיראנים עסוקים בסיקור הוצאותיה הכבדות של החתונה, נטען באתר, מפיקים מארגני החתונה תועלת רבה מעצם העובדה, שהחתונה זוכה לסיקור אפילו מצד אמצעי התקשורת במדינות העוינות ביותר לבריטניה. חשיפה זו מאפשרת לבריטניה להגדיל משמעותית את רווחיה הכלכליים כתוצאה מהחתונה וכן לשפר את מעמדו של בית המלוכה הבריטי, שהתערער בשנים האחרונות בצל מספר שערוריות בהן הוא היה מעורב (תאבנאכ, 30 אפריל).

יו"ר רשות השידור, עזתאללה זרע'אמי (Ezatollah Zarghami), התייחס אף הוא לחתונה המלכותית וכינה אותה "טקס ריאקציוני שלא ניתן למצוא אפילו בסיפורי אלף לילה ולילה". בהרצאה, שנשא בכנס באוניברסיטת טהראן, טען זרע'אמי, שאף אחד באירופה לא העז למתוח ביקורת על הטקס והעיתונאים, שסיקרו אותו, אף התגאו בכך שהם נוטלים בו חלק (איסנ"א, 2 מאי).

הביקורת על החתונה לא מנעה, עם זאת, מאתרי חדשות איראנים לפרסם תמונות מהחתונה. התגובות הרבות להן זכו התמונות מצד גולשים איראנים מעידות בבירור על העניין הרב לה זכה האירוע גם בקרב הציבור האיראני. זאת ועוד, בתגובות הגולשים ניכרה גישה שונה לחלוטין מזו שבאה לידי ביטוי בדיווח הביקורתי מצד אמצעי התקשורת האיראנים.

בתגובת אחד הגולשים נכתב: "ההוצאות על טקסי האבלות [הנהוגים בשיעה לזכר מות האמאם חסין] המתקיימים באיראן מדי שנה עולים בהרבה [על הוצאות החתונה]". גולש אחר טען, כי אזרחי בריטניה נהנים לפחות מביטוח סוציאלי ראוי ומרמת חיים בסיסית. הגולש הלין על כך, שהאתר לא פרסם את התמונות הרבות בהן נראים מיליוני אזרחים חוגגים ברחובות לונדון.

בהתייחסות לדבריו של אחד מחברי המג'לס, שטען השבוע כי לא נותר ולו דולר אחד ביתרות מטבע החוץ של איראן, טען אחד הגולשים, כי על אף הוצאותיה הכבדות של החתונה, יתרות מטבע החוץ של בריטניה אינן ריקות. גולש נוסף תהה, מדוע התקשורת האיראנית מדגישה תמיד את ההיבטים השליליים של כל דבר. בעוד שהעולם כולו מסקר את החתונה עצמה, אמצעי התקשורת האיראנים מתמקדים בשחיתות משפחת המלוכה ובהוצאות החתונה הכבדות. סיקור כזה אינו מוסרי ואינו ראוי, כתב הגולש בתגובתו.

תמונות השבוע: התערוכה הראשונה למשחקי מחשב בטהראן

